

FOSTER

Fostering Child-Friendly Legal Environments
through collaborative networks

Útmutató
a szektorok közötti
együttműködéshez
a bűncselekmények
áldozatává
vált gyermekek
támogatására

Az Európai Unió
társfinanszírozásával

2026. június

INSTITUTE OF
CRIMINOLOGY
at the Faculty of law Ljubljana

Munkaanyag száma és címe

D4.3 Interszektorális együttműködési útmutató ügyvédeknek

Munkacsomag száma

WP4

Szerző(k)

Argyro Kaltsa

MD gyermek- és ifjúsági pszichiáter,
P. Sakellaropoulos Szociálpszichiátriai Társaság,
Görögország

Christine Maerkl

MSc klinikai szakpszichológus – pszichoterapeuta,
P. Sakellaropoulos Szociálpszichiátriai Társaság,
Görögország

Michalis Papantonopoulos

pszichológus, doktorjelölt (interkulturális szociálpszichológia),
P. Sakellaropoulos Szociálpszichiátriai Társaság,
Görögország

Nectaria N. Dimopoulou

jogász, LLM büntetőjog és szerhasználat, pénzügyi büntetőjog,
P. Sakellaropoulos Szociálpszichiátriai Társaság,
Görögország

Panagiota Fitsiou

MSc pszichológus,
P. Sakellaropoulos Szociálpszichiátriai Társaság,
Görögország

Közreműködő(k)

Lux Ágnes

tudományos munkatárs, ELTE TK Jogtudományi Intézet, Magyarország

Szontagh Veronika

tudományos munkatárs, ELTE TK Jogtudományi Intézet, Magyarország

Könczöl Miklós

tudományos főmunkatárs, ELTE TK Jogtudományi Intézet, Magyarország

Jasmina Arnež

tudományos segédmunkatárs, Ljubljana Egyetem, Jogtudományi Kar, Kriminológiai Intézet, Szlovénia

Lora Briški

egyetemi docens, Ljubljana Egyetem, Jogtudományi Kar, Büntetőjogi Tanszék és Kriminológiai Intézet, Szlovénia

Miha Hafner

egyetemi docens, Ljubljana Egyetem, Jogtudományi Kar, Büntetőjogi Tanszék és Kriminológiai Intézet, Szlovénia

Iliana Boycheva

elemző, doktorjelölt (EU jog), Center for the Study of Democracy, Bulgária

Maria Doichinova

vezető elemző, Jogi Program, Center for the Study of Democracy, Bulgária

Angeliki Giantselidou

MSc pszichológus, P. Sakellariopoulos Szociálpszichiátriai Társaság, Görögország

Lektorok

Natasha Alexopoulou

jogi tanácsadó, projektkoordinátor, Centre for European Constitutional Law, Görögország

Dr Athina Fragkouli-Sakellaropoulou

kuratóriumi elnök, P. Sakellariopoulos Szociálpszichiátriai Társaság, Görögország

Közzététel

Nyilvános

Közzététel dátuma: Felhívjuk figyelmét, hogy az ebben az útmutatóban szereplő információk a kiadás időpontjában pontosak és naprakészek.

Tartalomjegyzék

Útmutató a szektorok közötti együttműködéshez a bűncselekmények áldozatává vált gyermekek támogatására	5
A PROJEKT	5
BEVEZETÉS AZ ÚTMUTATÓHOZ	7
AZ ÚTMUTATÓ HASZNÁLATA	8
I. rész: Megelőzés és korai felismerés	9
II. rész: Beavatkozás és bírósági eljárások	11
III. rész: Rehabilitáció	13
 I. rész: Megelőzés és korai felismerés [térkép]	15
A. Központi koordináció	15
B. Oktatási rendszer	19
C. Egészségügyi szolgáltatások	22
D. Önkormányzati szociális szolgáltatások	23
 II. rész: Beavatkozás és bírósági eljárások [térkép]	24
A. Bejelentési mechanizmusok és segélyvonalak	24
B. Az ügyek kivizsgálása	26
C. Igazságügyi kihallgatás és igazságügyi orvosi vizsgálat	28
 III. rész: Rehabilitáció [térkép]	29
A. Mentálhigiénés szolgáltatások	29
B. Szociális támogatás	30
C. Szakosított támogatás	32
D. Utánkövetés	33
 Esettanulmány	34
Görögország	34
Szlovénia	35
Magyarország	36
Bulgária	38
 Meglévő Protokollok	41
Görögország	41
Szlovénia	42
Magyarország	43
Bulgária	44

Útmutató a szektorok közötti együttműködéshez a bűncselekmények áldozatává vált gyermekek támogatására

A PROJEKT

A FOSTER – Gyermekebarát jogi környezet kialakítása együttműködési hálózatok révén című projekt egy európai uniós finanszírozású kezdeményezés, amelynek célja egy átfogó, gyermekközpontú igazságszolgáltatási megközelítés elősegítése, amely biztosítja a bűncselekmények gyermekáldozatainak jogainak és jólétének védelmét. Ezenkívül a projekt célja, hogy felhívja a jogi szakemberek, a politikai döntéshozók és a nagyközönség figyelmét a gyermekebarát igazságszolgáltatás és a gyermekvédelem fontosságára, miközben hozzájárul a gyermekebarát igazságszolgáltatási politikák és gyakorlatok kidolgozásához nemzeti és uniós szinten.

A FOSTER projektet Görögországban, Bulgáriában, Szlovéniában és Magyarországon egy öt partner szervezetből álló konzorcium valósítja meg:

A projekt koordinátora, a görög Európai Alkotmányjogi Központ (CECL), vezető közhasznú alapítvány és kutatóintézet. Fő kutatási témái közé tartozik az igazságszolgáltatás és az alapjogok, a demokrácia és a közintézmények, valamint a szociálpolitika és a jóléti állam kérdései. A CECL bírók, ügyészek, ügyvédek és más jogi szakemberek képzésében nagy tapasztalattal rendelkező képzési szolgáltató, amely szorosan együttműködik a Görög Bírói Iskolával, az ügyvédi kamarákkal és más szakmai szervezetekkel országos és európai szinten. A CECL emellett otthont ad a FRANET – az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének (FRA) multidiszciplináris kutatási hálózata – nemzeti kapcsolattartó pontjának, és tagja a Görög Nemzeti Emberi Jogi Intézményeknek (NHRI).

A P. Sakellaropoulos Szociálpszichiátriai Társaság (SSP) 1986-ban alapított nonprofit szervezet, amely a görög Egészségügyi Minisztérium „Psychargos” nevű nemzeti mentálhigiénés programja tagjaként magas színvonalú mentálhigiénés szolgáltatásokat nyújt. A szervezet a megelőzésre, a korai beavatkozásra, az emberi jogok előmozdítására a mentálhigiénés ellátásban, az érdekképviselőkre és a hálózatépítésre összpontosít, és öt megyében 35 mentálhigiénés központot működtet, beleértve mobil mentálhigiénés egységeket is, gyermekek és felnőttek számára létrehozott nappali ellátó központokat, valamint a rehabilitációs egységeket. Emellett a közösségi tudatosság növelésének keretében képzéseket is biztosít szakemberek, többek között tanárok, bírák, ügyészek, jogi szakértők, rendőrök és újságírók számára.

A bolgár Demokrácia Tanulmányok Központja (CSD) nagy múltra tekint vissza a gyermekjogok előmozdításával, különös tekintettel a bűncselekmények gyermekáldozatainak jogvédelmével kapcsolatos kutatásokra. Az évek során a CSD átfogó kutatásokat végzett, szakpolitikai ajánlásokat dolgozott ki és képzési programokat hajtott végre, amelyek célja a gyermekek igazságszolgáltatási rendszerben való kezelésének javítása volt. A Központ meghatározó szerepet játszott a gyermekebarát és trauma-érzékeny megközelítés előmozdításában a jogi eljárások során, valamint a nemzeti gyakorlatok nemzetközi szabványokhoz való igazítását célzó reformok támogatásában.

A magyarországi ELTE Társadalomtudományi Kutatóközpont Jogtudományi Intézete (TK JTI) jogtudományi kutatóintézet, amely elméleti, empirikus és összehasonlító kutatásokat végez. A JTI ezen a területen alap-, alkalmazott és összehasonlító kutatásokat is folytat, tudományos munkáját politikai befolyástól mentesen végzi.

A szlovén Ljubljana-i Egyetem Jogtudományi Karának Kriminológiai Intézetét (IK) 1954-ben alapították, az egykori Jugoszlávia első kriminológiai intézeteként. Megalakulása óta fő tevékenységi körébe tartozik a kutatás, az oktatás, az információterjesztés, valamint egy könyvtár és dokumentációs szolgálat működtetése.

A projektet az Európai Unió társfinanszírozza a Justice Program keretében (JUST-2023-JACC-EJUSTICE/101160568).

BEVEZETÉS AZ ÚTMUTATÓHOZ

A büntetőeljárásokban érintett, áldozattá vált gyermekek védelme sokkal többet kíván, mint csupán jogi biztosítékok hatékony alkalmazását. Olyan összehangolt, gyermekközpontú és multidiszciplináris válaszlempéseket igényel, amelyek képesek kezelni minden gyermek összetett és gyakran egymással összefüggő jogi, pszichológiai, szociális, oktatási, egészségügyi és védelmi igényeit. Míg az ügyvédek alapvető szerepet játszanak a gyermekek jogainak védelmében, az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés biztosításában és a gyermekek legjobb érdekeinek érvényesítésében, a jogi képviselőt önmagában nem elegendő a hatékony védelemhez.

Ez a megközelítés tükrözi ezt az Útmutató elkészítését koordináló vezető szervezet, a P. Sakellariopoulos Szociálpszichiátriai Társaság közösségi mentálhigiénés szolgáltatásokra vonatkozó általános filozófiáját és gyakorlatát is. A szervezet akciókutatásai keretében nem kizárólag jogi védelemre szoruló egyénekként tekint az áldozattá vált gyermekekre, hanem a család, az iskola és a közösség rendszereibe beágyazott személyekként. A szociális és közösségi pszichiátria elveire, valamint a „pszichoanalitikus prizma” támaszkodva a szervezet holisztikus, hosszú távú és trauma-érzékeny beavatkozási stratégiát támogat. Ez magában foglalja a gyermekkel, gondviselőivel/családjával, az iskolákkal és a helyi érdekelt felekkel való szoros együttműködést az átfogó gondozás és a jövőbeli reintegráció biztosítása érdekében.

A gyermekeket képviselő ügyvédek arra ösztönzik, hogy fogadják el ezt a szemléletmódot: ne csak a közvetlen biztonságért lépjenek fel, hanem a gyermek szélesebb körű jóllétéért is, elkerülve az automatikus intézményi elhelyezést, és ahol lehetséges, támogatva a gyermek gyógyulását a saját környezetében – amennyiben az biztonságos, megfelelő terápiás segítség mellett történik.

A gyermekek jogainak védelme az igazságszolgáltatási, gyermekvédelmi, egészségügyi, mentálhigiénés, oktatási és szociális jóléti rendszerek közötti összehangolt fellépéstől függ. Az integrált modellek, például a Barnahus-megközelítés egyre szélesebb körű alkalmazása is igazolja, hogy a gyermekek számára az a leghasznosabb, ha a szakemberek az intézményi határok helyett a gyermekek igényeire szabott, strukturált, együttműködési keretek között dolgoznak együtt.

A Görögországban, Bulgáriában, Magyarországon és Szlovéniában végzett FOSTER képzési igényfelmérés (TNA) eredményei megerősítették, hogy a szektorok közötti együttműködés erősítése nemcsak kívánatos, hanem szükséges is. A kutatás résztvevői egyöntetűen megjelölték bizonyos hiányosságokat az ügyvédek és a gyermekáldozatokkal foglalkozó egyéb szakemberek közötti kommunikáció, a koordináció, az ügyek áttétele és az együttműködés terén. Ezek az eredmények rávilágítottak arra, hogy a hatékony hálózatépítési és az interdiszciplináris együttműködési készségek fejlesztésére jelentős igény mutatkozik a gyermekáldozatokkal foglalkozó jogi szakemberek részéről.

Ennek fényében a jelen szektorok közötti hálózatépítési útmutató gyakorlati segédeszközként készült ügyvédek számára, hogy támogassa a jogi szakembereket a gyermekvédelemben és a gyermekbarát igazságszolgáltatásban érintett érdekelt felekkel való hatékony együttműködési kapcsolatok kiépítésében és fenntartásában. Az útmutató célja, hogy az ügyvédek mind inkább képessé váljanak a releváns szereplők azonosítására, szerepeik és felelősségeik megértésére, érdemi partnerségek kialakítására, az áttételi útvonalak kezelésére, a multidiszciplináris együttműködési folyamatokban való részvételre, valamint az áldozatként érintett gyermekek jogait, jóllétét, részvételét és felépülését elősegítő integrált válaszingedésekhez való aktív hozzájárulásra.

AZ ÚTMUTATÓ HASZNÁLATA

Ez az ágazatközi együttműködési útmutató stratégiai iránytűként szolgál minden olyan szakember számára, aki gyermekáldozatok támogatásában vesz részt, célul tűzve ki átfogó védelmüket. Felépítése három kritikus időrendi szakaszra oszlik – megelőzés, beavatkozás és rehabilitáció –, ami lehetővé teszi a felhasználó számára, hogy azonnal azonosítsa helyzetét a tágabb gyermekvédelmi rendszerben, az egyes szakaszokban szükséges intézkedéseket, és ami a legfontosabb, azokat a más szektorokból származó szervezeteket és kollégákat, akikkel együtt kell működnie az ügy hatékony kezelése érdekében.

Hatékony használatához a szakembereknek meg kell határozniuk a gyermek ügyének aktuális szakaszát, és föllapozniuk a kulcsfontosságú érdekelt felek megfelelő kategóriáit, valamint a „szakemberek”, „kompetenciák”, „szektor” és „jogi keret” alkategóriákat. Ezen információk összevetése biztosítja a „hézagmentes figyelmet” és megakadályozza a másodlagos áldozattá válást azáltal, hogy elősegíti a koordinált intézkedéseket és az időszerű információcserét. Így egyszerű leírás helyett egy mindennapi gyakorlati útmutatót kapunk, amely a gyermek legjobb érdekeit helyezi minden szektorközi beavatkozás középpontjába.

A felhasználók az útmutatóban szereplő minden szervezetről, szolgáltatásról vagy érdekelt félről megtalálják a következő információkat: (a) a részt vevő szakemberek és szakterületeik; (b) a szervezet vagy szolgáltatás alapvető kompetenciái, hatásköre és felelősségi köre; (c) az ágazat, amelyhez tartozik; (d) a létrehozását és működését szabályozó vonatkozó jogi és intézményi keret; valamint (e) az elérhetőségek és a weboldalakra mutató linkek. Ezen információk célja, hogy megkönnyítsék az áttételeket, tisztázzák a szerepeket és a felelősségeket, erősítsék az interdiszciplináris együttműködést, és támogassák az ügyvédek hatékony hálózatok kiépítésében a gyermekáldozatok köré.

MEGJEGYZÉS: A gyermekáldozatok támogatására vonatkozó szektorok közötti együttműködési útmutatóban felvázoljuk a gyermekáldozatok támogatásának legfontosabb lépéseit és eljárásait, valamint a területen aktív releváns hatóságokat, szolgáltatásokat és civil társadalmi szervezeteket/nem kormányzati szervezeteket. Elismerjük és nagyra értékeljük a gyermekek védelmében és támogatásában részt vevő valamennyi érdekelt fél fontos munkáját és hozzájárulását.

A kézikönyv korlátozott terjedelme miatt azonban nem volt lehetséges minden, ezen a területen működő szervezetet és civil szervezetet felsorolni, sem pedig átfogó képet adni azokról a sokrétű szerepekről, amelyeket a beavatkozás különböző szakaszaiban betölthetnek.

Ennek következtében előfordulhatnak véletlen hiányok, vagy olyan esetek, amikor a kiadvány nem tükrözi egy szervezet részvételének teljes körét.

I. rész: Megelőzés és korai felismerés

Ez a szakasz a stratégiai tervezésre, a visszaélésekre utaló jeleknek az oktatási és egészségügyi rendszerek általi korai felismerésére, valamint a kockázatok megelőzését célzó szektorközi együttműködésre összpontosít.

[A helyzet Magyarországon]

1. lépés: Stratégiai tervezés és központi koordináció

A megelőzési folyamat első lépése a magas szintű stratégiai tervezés és a tevékenységek országos koordinációja.

- A **szociálpolitikaért** felelős **központi állami szerv** feladata a stratégia kidolgozása és a gyermekvédelmi infrastruktúrát támogató pénzügyi források kezelése.
- Ezzel párhuzamosan egy **központi koordinációs ügynökség** működik központként a hatóságok, a nem kormányzati szervezetek (NGO-k) és a szociális szolgálatok között. Ez az ügynökség üzemeltet egy **országos segélyvonalat** a nap 24 órájában elérhető támogatás céljából, és vezet **országos nyilvántartásokat** (pl. nevelőszülői gondozás, örökbefogadás és gyermekvédelmi ügyek tekintetében) az adatokon alapuló döntéshozatal biztosítása érdekében.
- Ezeket az erőfeszítéseket támogatják **olyan szakosodott tanácsadó és kutató szervezetek**, amelyek megelőzési protokollokat dolgoznak ki és bántalmazási nyilvántartásokat vezetnek, valamint független felügyeleti szervek, amelyek azonosítják a rendszerbeli hiányosságokat és síkra szállnak a gyermekek jogaiért.
- Ezek a szervek nemcsak a rendszerbeli hiányosságokat azonosítják, hanem jogalkotási reformokat is javasolnak, és rendszeres ellenőrzéseket végeznek a gyermekvédelmi intézményekben a gyermekek jogainak védelme érdekében.

2. lépés: Integrált monitoring és diagnosztikai szűrés az oktatás és az egészségügy területén

A koordinációs keret létrehozása után a folyamat az „első vonalba” kerül, elsősorban az **oktatási rendszerben**.

- A gyermekekkel való napi kapcsolattartásuknak köszönhetően az oktatási intézményeknek egyedülálló lehetősége van arra, hogy észlelje azokat a fizikai, viselkedési vagy érzelmi változásokat, amelyek bántalmazás kockázatára utalhatnak.
- Az oktatási intézmények **észlelő- és bejelentő központként** működnek, és felelősek a gyanús esetek továbbításáért az illetékes hatóságokhoz.
- Ez a lépés magában foglalja a diákok és a szülők számára szervezett **tudatosságnövelő tevékenységeket** is, amelyek célja a biztonságos együttélési kultúra előmozdítása és a közösség segítése a korai figyelmeztető jelek felismerésében.

Amikor egy gyermek egészségügyi intézménybe kerül, **az egészségügyi szolgáltatók** (állami kórházak, klinikák és magánegészségügyi szolgáltatók) fontos „diagnosztikai szűrőként” működnek.

- Speciális képzés segítségével az egészségügyi szakemberek felismerik a bántalmazás vagy elhanyagolás olyan klinikai jeleit, amelyek mások számára nem feltétlenül nyilvánvalóak.
- A folyamat magában foglalja a kórelőzmények **trauma-érzékeny** felvételét és a fizikai leletek részletes dokumentálását.

- A jogi keretek általában előírják, hogy ezek a szakemberek minden megalapozott gyanút haladéktalanul jelentsenek a bírósági vagy gyermekjóléti hatóságoknak a védelmi beavatkozások elindítása érdekében.

3. lépés: Közösségi alapú szociális/gyermejjóléti vizsgálat (szociális/gyermejjóléti szolgálatok)

Helyi szinten a **helyi szociális szolgálatok** és a speciális **gyermekvédelmi egységek** működnek a közösségi alapú felderítés elsődleges mechanizmusaként.

- Ez a lépés magában foglalja a gyermek környezetének **szociális szempontú (gyermekjóléti) vizsgálatát** a családi dinamika és az életkörülmények értékelése céljából.
- Ezek a szereplők együttműködnek a helyi érdekelt felekkel a pszichoszociális támogatás és a szülői tanácsadás biztosítása érdekében, azzal a céllal, hogy stabilizálják a családot és megakadályozzák a kockázatok eszkalálódását, mielőtt a bántalmazás bekövetkezne.

4. lépés: Szektorok közötti együttműködés és információcsere

E szakasz utolsó lépése annak biztosítása, hogy az összes összegyűjtött információt hatékonyan megosszák **a szektorok közötti együttműködés** keretében.

- **A közös protokollok kidolgozása és** alkalmazása biztosítja, hogy valamennyi szakember – legyen szó az oktatásról, az egészségügyről, a gyermekvédelemről vagy a szociális munkáról – pontosan tudja, mi a feladata az egyes szakaszokban.
- Az információcsere és a közös digitális nyilvántartások létrehozása révén biztosított a **„hézagmentes figyelem”**, ami segít elkerülni a gyermek ismételt kikérdezését és megelőzi a másodlagos áldozattá válást.
- A közös, interszektorális képzés biztosítja, hogy a jogi, egészségügyi, oktatási és egyéb szakemberek közös nyelvet használjanak, és kölcsönösen megértsék az eljárási követelményeket.
- A központi ügynökségek felelősek a folyamatos szakmai kapacitásépítésért és a frontvonalbeli szakemberek számára nyújtott módszertani iránymutatásért.
- Végül **a multidiszciplináris munkacsoportok /pl. esetkonferenciákon/** rendszeresen találkoznak a beavatkozások koordinálása érdekében, biztosítva, hogy a gyermek legjobb érdekei maradjanak az egész rendszer központi prioritásai.

II. rész: Beavatkozás és bírósági eljárások

Ez a szakasz a gyermek azonnali védelmét jelenti a bejelentés pillanatától kezdve, valamint a gyermekbarát igazságszolgáltatás biztosítását a másodlagos áldozattá válás elkerülése érdekében.

[A helyzet Magyarországon]

1. lépés: Azonnali bejelentés és a segélyvonalak mozgósítása

- A beavatkozási szakasz abban a pillanatban kezdődik, amikor a gyanú hivatalos vagy nem hivatalos bejelentéssé válik. A speciális segélyvonalak és bejelentési mechanizmusok elsődleges kapcsolattartási pontként szolgálnak a bejelentők és az áldozatok számára.
- Ezek a szolgáltatások szakértői tanácsadást nyújtanak, tisztázzák a jogi eljárásokat és pszichológiai elsősegélyt nyújtanak.

2. lépés: Sürgősségi beavatkozás és jogi felügyelet

- A bejelentés kézhezvételét követően a rendszer mozgósítja a végrehajtó és igazságszolgáltatási hatóságokat a gyermek azonnali fizikai biztonságának biztosítása érdekében. Az ügyészség jogi felügyeletet biztosít, és sürgősségi védelmi intézkedéseket tehet.
- Ezzel párhuzamosan a rendőri egységek elsőként reagálnak, hogy gyorsan kivizsgálják a bejelentéseket és összegyűjtsék az elsődleges bizonyítékokat.

3. lépés: Speciális jogi segítségnyújtás és digitális nyomozás

- Digitális visszaélésekkel vagy összetett jogi igényekkel járó ügyekben speciális mechanizmusokat aktiválnak a gyermek jogainak védelme érdekében. A gyermekjogokért felelős ombudsman (vagy az illetékes hatóság) itt kulcsfontosságú szerepet játszhat: figyelemmel kíséri a jogszabályok végrehajtását, és beavatkozik annak biztosítása érdekében, hogy a közigazgatási és igazságszolgáltatási eljárások során a gyermek legjobb érdekei élvezzenek elsőbbséget.
- Ezzel párhuzamosan, ha a visszaélés digitális platformokat érint, a számítógépes bűnözés elleni egység speciális digitális nyomozást folytat az elkövetők felkutatására és az elektronikus bizonyítékok biztosítására (pl. a káros tartalom eltávolítása), megakadályozva ezzel a további online áldozattá válást.
- A beavatkozás magában foglalja a digitális fenyegetések azonnali semlegesítését és az illegális tartalmak eltávolítását, gyakran a megfelelő hatóságokkal folytatott nemzetközi együttműködés keretében.

4. lépés: Előzetes nyomozás és bizonyítékgyűjtés

- Ez a lépés magában foglalja a büntetőügy hivatalos megnyitását és a nyomozati cselekmények megkezdését. A rendőrtisztek és az ügyészek együttműködnek a bejelentett bűncselekmény ellenőrzése, a vádlottak kihallgatása és a tárgyi bizonyítékok (pl. genetikai anyag, videofelvételek) összegyűjtése érdekében.
- Családon belüli veszély esetén külön eljárást indíthatnak a gyermek életkörülményeinek és a családból történő kiemelés szükségességének kivizsgálására.

5. lépés: Szakértői vizsgálat

- A másodlagos áldozattá válás megelőzése érdekében a törvényszéki vizsgálatot és a meghallgatást gyermekbarát környezetben, például „gyermekházakban” végzik.
- A meghallgatás elősegítése érdekében speciálisan képzett mentálhigiénés szakembereket (pszichiátereket vagy pszichológusokat) neveznek ki szakértőkként, biztosítva, hogy a gyermek vallomását egyszer és pontosan rögzítsék.
- Ez a lépés magában foglalja az igazságügyi orvosszakértő által végzett speciális orvosi vizsgálatokat is, amelyek célja a sérülések dokumentálása a gyermek méltóságának tiszteletben tartása mellett.
- A gyermek független képviselőt egy különleges gyám vagy jogi képviselő kinevezésével biztosítják, különösen olyan esetekben, amikor összeférhetetlenség áll fenn a szülői felelősséget viselő személyekkel.

III. rész: Rehabilitáció

Ez a szakasz a gyermek átfogó pszichoszociális rehabilitációjára és kezelésére, valamint a biztonságos jövő lehetőségének megteremtésére törekszik.

[A helyzet Magyarországon]

1. lépés: Átfogó terápiás támogatás és traumakezelés

- A rehabilitációs szakasz célja a gyermek hosszú távú pszichoszociális felépülése.
- A speciális mentálhigiénés szolgáltatások terápiás támogatást nyújtanak a traumák és a poszttraumás stressz (PTSD) kezelésére. A beavatkozások a gyermek érzelmi állapotának stabilizálására és az iskolai és a tágabban értelmezett társadalmi környezetbe való visszailleszkedésének elősegítésére összpontosítanak.

2. lépés: Gyermekvédelmi elhelyezés és alternatív gondozás

- Ha a gyermek környezete továbbra is veszélyes, a hangsúly a biztonságos elhelyezés biztosítására kerül. Ez magában foglalhatja a holisztikus gondozást és stabil életkörülményeket biztosító gyermekvédelmi szakellátásba való elhelyezést.
- Ezzel párhuzamosan a nevelőszülői és örökbefogadási szolgálatok értékelik és figyelemmel kísérik az elhelyezéseket, hogy biztosítsák a hosszú távú jogvédelmet és érzelmi biztonságot.

3. lépés: Céltzott támogatás a kiszolgáltatott csoportok számára

- A többszörösen kiszolgáltatott gyermekek – például a menekültek, a kísérő nélküli kiskorúak vagy az LMBTQ+ fiatalok – speciális, szektorok közötti beavatkozást igényelnek.
- Ez a lépés magában foglalja a gyámsági szolgáltatások, a kulturális mediáció és a traumára érzékeny terápia biztosítását, amelyek e csoportok speciális igényeihez igazodnak.

4. lépés: Folyamatos nyomon követés és társadalmi újraértékelés

- Az utolsó lépés biztosítja a beavatkozás fenntarthatóságát. A kompetens szociális szolgálatok a bírósági eljárás lezárását követően is rendszeresen újraértékelik a gyermek szükségleteit.
- Ez magában foglalja a családlátogatásokat, a családi stabilitás figyelemmel kísérését és a folyamatos együttműködést az iskolákkal a visszaesés vagy új áldozattá válás kockázatának megelőzése érdekében.

A szektorok közötti együttműködés kulcsai

A hatékony szektorok közötti együttműködéshez a következőkre van szükség:

- Központi koordináció.
- Közös protokollok: egyértelmű utasítások arra vonatkozóan, hogy „ki mit csinál” az egyes szakaszokban.
- Információcsere: Olyan digitális akták létrehozása, amelyekhez minden illetékes hatóság hozzáférhet, hogy elkerülhető legyen a gyermek ismételt kikérdezése.
- Multidiszciplináris munkacsoportok: Különböző területek (jogi, egészségügyi, szociális munkások) szakembereinek rendszeres esetmegbeszélései, az interdiszciplináris együttműködés és az ellátás folytonosságának biztosítása érdekében (célzott pszichoszociális támogató csoportok).

I. rész: Megelőzés és korai felismerés [térkép]

A. Központi koordináció

- A megelőző intézkedések koordinálása.
- Központi (elemző) intézmény a protokollok kidolgozására, kutatások végzésére és javaslatok benyújtására a fiatalok áldozattá válásának csökkentése érdekében.

Főbb érdekelt felek	A gyermekvédelmi szolgálatok által működtetett gyermekvédelmi jelzőrendszer (több intézményt összekötő hálózat)
Részt vevő szakemberek	A Gyvt. szerinti összes szakember, mivel ez egy hálózat, nem pedig egyetlen intézmény: • Egészségügyi szektor: Egészségügyi szolgáltatók (különösen védőnők, háziorvosok, gyermekorvosok) • Szociális és gyermekvédelmi szolgálatok: személyes szociális gondozási szolgáltatások nyújtói • Gyermekjogi képviselők (országosan jelenleg 16 szakember https://www.ijsz.hu/gyermekjogi-kepviselok-elерhetosegei-2.html) • Gyermekvédelmi és gyámsági ügyekben eljáró fővárosi és megyei (regionális) kormányhivatalok • Oktatási szektor: oktatási intézmények és szakképzési intézmények • Igazságszolgáltatás és bűnüldözés: rendőrség, ügyészség, bíróságok, pártfogói szolgálat, büntetés-végrehajtási intézmények, büntetés-végrehajtási pártfogók, fiatalok büntetés-végrehajtási intézményei • Áldozatsegítés és speciális szolgáltatások: kormányzati szervek, áldozatsegítő és kártérítési szervezetek • Civil társadalom és vallási szereplők: nem kormányzati szervezetek, egyházi jogi személyek • Közigazgatási és szabályozó szervek • Munkaügyi felügyeleti hatóság • Helyi önkormányzat jegyzője

Feladatkörök	Információcsere és jelentéstétel, a kockázatok korai felismerése, összehangolt beavatkozás A gyermekvédelmi jelzőrendszer nem egyetlen szereplő, hanem egy jogilag elismert együttműködési keret/hálózat, amelyet a gyermekjóléti szolgálatok működtetnek az egészségügyi és oktatási intézményekkel, az igazságszolgáltatási szervekkel, valamint különböző hatóságokkal (pl. rendőrség, munkaügyi felügyelőség) együttműködésben. Célja a családban nevelkedő gyermekek támogatása, valamint a gyermekeket veszélyeztető helyzetek megelőzése és felszámolása. A gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetése mind az állam, mind a helyi önkormányzatok felelőssége. A törvény (Gyvt.) alapján, ha a felsorolt szakemberek bármelyike észleli, hogy egy gyermek veszélyben van, köteles értesíteni a gyermekvédelmi szolgálatot. • Azonnali intézkedés: Súlyos és közvetlen veszély esetén (pl. bántalmazás) a bejelentéssel egyidejűleg haladéktalanul értesíteni kell a hatóságokat (rendőrség, gyámhatóság). • Dokumentáció: A megfigyelt jeleket, tüneteket, valamint a bejelentés tényét pontosan írásban kell rögzíteni az orvosi dokumentációban. • Együttműködés: A gyermek legjobb érdekeit szem előtt tartva hatékony kommunikációra és információcserére van szükség a jelzőrendszer többi tagjával (pl. családtámogató szolgálatok, pedagógusok).
Szektor	Gyermekevédelem (és az egyes szektorokban (oktatás, egészségügy, igazságszolgáltatás) érintett összes szakember)
Jogi keret	• A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyermekevédelmi törvény, Gyvt.) és a kapcsolódó végrehajtási rendeletek, az érintett szakemberekre vonatkozó rendeletek • A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény
Link	https://www.parlament.hu/documents/10181/1202209/Infojegyzet_2017_27_gyermekevedelmi+jelzorendszer.pdf/104dd04a-dca3-47bc-944e-bfb07067676f

Főbb érdekelt felek	Szociális és Családügyi Minisztérium
Résztvétel	jogi szakemberek, gyermekvédelmi szakemberek
Kompetenciák	áldozatsegítés, családpolitika, foglalkoztatáspolitiká, gyermek- és ifjúságvédelem, harmadik országbeli állampolgárok foglalkoztatása Magyarországon, közfoglalkoztatás, szociálpolitika és társadalmi befogadás.
Szektor	Gyermek- és ifjúságvédelem, szociálpolitika. Ezáltal a minisztérium több gyermekügyi szektor központi koordináló hatóságává válik.
Jogi keret	a kormánytagok feladatairól és hatásköreiről szóló 90/2026. sz. kormányrendelet (V. 13.)
Link	https://kormany.hu/kormanyzat/szocialis-es-csaladugyi-miniszterium

Főbb érdekelt felek	Családsegítő és gyermekjóléti központok
Részt vevő szakemberek	szociális munkások, pszichológusok
Feladatkör	megelőzés, kríziskezelés. A szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatások rendszerének része, célja a nehéz helyzetben lévő egyének és családok segítése. Feladatai többek között a következők: Kríziskezelés (azonnali segítségnyújtás krízishelyzetekben, együttműködés más intézményekkel (pl. gyermekvédelmi szolgálatok, rendőrség) Megelőzés (a problémák korai felismerése, programok szervezése (pl. képzések, csoportfoglalkozások) Együttműködés más szervezetekkel (együttműködés iskolákkal és óvodákkal, jelzőrendszer működtetése (pl. ha egy gyermek veszélyben van)
Szektor	szociális szolgáltatások, gyermekjólét, gyermekvédelem
Jogi keret	- a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény - A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyermekvédelmi törvény, Gyvt.)
Link	https://www.parlament.hu/documents/10181/1202209/Infojegyzet_2017_27_gyermekevedelmi+jelzorendszer.pdf/104dd04a-dca3-47bc-944e-bfb07067676f

Főbb érdekelt felek	Schlachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet
Részt vevő szakemberek	gyermekvédelmi és szociális gondozási szakértők, kutatók
Kompetenciák	Az Intézetet 2021. január 1-jén hozták létre az Emberi Erőforrások Minisztériumának háttérintézményeként. Jelenleg a Belügyminisztérium háttérintézményeként szociális szolgáltatások, gyermekjóléti és gyermekvédelmi területeken lát el szakmai fejlesztési feladatokat. Az intézet tevékenysége – figyelembe véve az állami, egyházi, civil és önkormányzati szolgáltatók igényeit és javaslatait – kiterjed a szakmai fejlesztéssel, képzési tevékenységekkel, a döntéshozatal előkészítésével és végrehajtásával kapcsolatos támogató és szolgáltatói funkciók ellátására. Az Intézet működteti a Gyermekvédelmi Segélyvonalat is, amely segítséget nyújt veszélyeztetett gyermekeknek és személyeknek.
Szektor	Gyermekvédelem, szociális gondozás
Jogi keret	a Nemzeti Szociálpolitikai Intézetről szóló 610/2020. sz. kormányrendelet (XII. 18.)
Link	https://nszi.hu

Főbb érdekelt felek	Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság (SZGYF)
Részt vevő szakemberek	jogi szakemberek
Feladatkör	Magyarországon az állami gyermekvédelmi szolgáltatások működtetéséért és szakmai irányításáért felelős központi szerv. - Gyermekotthonokat, nevelőszülői hálózatokat és utógondozási szolgáltatásokat működtet - Biztosítja a minőségi szabványokat, a személyzeti ellátottságot és az intézmények megfelelő működését - Szakmai irányelveket dolgoz ki és felügyeli a szolgáltatásnyújtást - Kezel intézményi gyermekbántalmazási eseteket és rendkívüli eseményeket - Adatokat gyűjt és támogatja a szakpolitikák végrehajtását Nem hoz jogi döntéseket (pl. elhelyezésről), hanem a hatóságok döntései alapján végrehajtja és irányítja a gondozást.
Szektor	gyermekvédelem, szociális ellátás
Jogi keret	316/2012. sz. kormányrendelet (XI. 13.) - A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény - A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény
Link	https://szgyf.gov.hu/en/

B. Oktatási rendszer

- A viselkedés vagy tanulmányi eredmények változásának felismerése és az illetékes hatóságokhoz való továbbítás.
- Tudatosságnövelő és megelőző tevékenységek a diákok és a szülők számára.

Főbb érdekelt felek	Oktatási és Gyermekügyi Minisztérium
Résztétel	jogi szakemberek, oktatási szakértők
Kompetenciák	a) felnőttképzés és -oktatás, b) felsőoktatás, c) közoktatás, d) gyermek- és ifjúságpolitika – a Szociális és Családügyi Minisztérium felsorolt hatásköreinek kivételével e) szakképzés. Gyermekekkel kapcsolatos szolgáltatások: • A kötelező oktatás biztosítása • Az iskolai infrastruktúra és az iskolai igazgatás felügyelete • Az oktatáshoz való egyenlő hozzáférés és az inklúzió támogatása
Szektor	közoktatás
Jogi keret	• a kormánytagok feladatairól és hatásköreiről szóló 90/2026. sz. kormányrendelet (V. 13.)
Link	https://kormany.hu/kormanyzat/oktatasi-es-gyermekugyi-miniszterium

Főbb érdekelt felek	Oktatási Hivatal
Részt vevő szakemberek	jogi szakemberek, oktatási szakértők
Feladatkör	Az Oktatási és Gyermekügyi Minisztérium alá tartozó központi közigazgatási szerv, amely a magyarországi közoktatás-politika végrehajtásáért és irányításáért felelős. - Végrehajtja a kormány oktatási politikáit és szabályozását - Vezeti a hivatalos oktatási nyilvántartásokat és adatbázisokat - Szervezi és felügyeli: (1) az országos kompetenciaméréseket (2) a középiskolai érettségi vizsgákat - Vizsgaszabványok kidolgozása és az egységes értékelés biztosítása - Tanári adminisztráció és szakmai felügyelet Meghatározott esetekben oktatási hatóságként jár el: - Oktatási intézmények engedélyezése és nyilvántartásba vétele (bizonyos kategóriákban) - Hivatalos eljárások és ellenőrzések lefolytatása - Biztosítja az oktatási törvények és szabványok betartását
Szektor	oktatás
Jogi keret	az Oktatási Hivatalról szóló 121/2013. sz. kormányrendelet (IV. 26.)
Link	https://www.oktatas.hu/

Főbb érdekelt felek	Oktatási rendszer
Érintett szakemberek	tanárok, óvodapedagógusok, ápolók, iskolai ápolók, iskolai pszichológusok és szociális munkások
Feladatkör	A gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaként az oktatásban (a korai gyermek-kori oktatástól a középiskolai oktatásig, valamint a szakképzésben) az egyik legfontosabb feladat a kockázati helyzetek felismerése és a (fizikai, érzelmi, szexuális) bántalmazás, elhanyagolás vagy veszélyeztetés jeleinek felismerése. Minden érintett szakembernek bejelentési kötelezettsége van, nevezetesen köteles értesíteni a gyermekvédelmi jelzőrendszert (pl. a gyermekjóléti szolgálatokat), ha kockázatot gyanít.
Szektor	Oktatás, egészségügy
Jogi keret	• A nemzeti közoktatásról szóló 2011. évi CXC. törvény • A szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. kormányrendelet (II. 7.) • A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyermekevédelmi törvény, Gyvt.) • Az önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény • Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Egészségügyi törvény) • Az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium 2004. évi 49. sz. (V. 21.) rendelete a területi védőnői ellátásról • A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény
Link	Oktatási Hivatal https://www.oktatas.hu/cimke_lista?keyword=köznevelés

C. Egészségügyi szolgáltatások

- Képzés a bántalmazás fizikai jeleinek felismeréséről.
- Traumaérzékeny kórelőzmény felvétele.

Főbb érdekelt felek	Egészségügyi Minisztérium
Résztvétel	jogi szakemberek, egészségügyi szakemberek
Feladatkör	közegészségügy, kábítószer-fogyasztás megelőzése
Szektor	Egészségügy
Jogi keret	• a kormánytagok feladatairól és hatásköreiről szóló 90/2026. sz. kormányrendelet (V. 13.)
Link	https://kormany.hu/kormanyzat/egeszsegugyi-miniszterium

Főbb érdekelt felek	Elsődleges egészségügyi szolgáltatók
Részt vevő szakemberek	gyermekorvosok, házhoz járó ápolók, iskolai ápolók, sürgősségi orvosok, iskolai orvosok
Kompetenciák	Az egészségügyi szakemberek (orvosok, látogató ápolók és egyéb egészségügyi személyzet) kulzerepet játszanak a gyermekvédelmi jelzőrendszerben, mivel gyakran ők az elsők, akik észlelik a bántalmazás, elhanyagolás vagy veszélyeztetés jeleit. Tájékoztatási és bejelentési kötelezettségeiket a vonatkozó törvények (Gyvt., Eütv.) rögzítik.
Szektor	Egészségügy
Jogi keret	• A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyermekvédelmi törvény, Gyvt.) • Az egészségügyi ellátásról szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.) • Az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium 49/2004. sz. (V. 21.) rendelete a területi védőnői ellátásról
Link	https://www.gyermekealapellatas.hu

D. Önkormányzati szociális szolgáltatások

- A családi környezet szociális vizsgálata.
- Együttműködés a helyi szervezetekkel a veszélyeztetett családok támogatására.

Főbb érdekelt felek	Gyermekjóléti szolgálatok – Családsegítő és gyermekjóléti központok
Részt vevő szakemberek	a gyermekjóléti szolgálatok, családsegítő és gyermekjóléti központok munkatársai, szociális munkások, jogászok, pszichológusok
Kompetenciák	a kockázatok korai felismerése, veszélyeztetés, családtámogatás A Gyvt. meghatározása szerint: „Az alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez.” A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény szerint „a családtámogatás mindenki számára elérhető általános szociális alapszolgáltatás, amely nem függ az életkortól, a jövedelemtől vagy szakértői értékeléstől, és önkéntesen, térítésmentesen vehető igénybe.” A gyermekjóléti és családsegítő központok komplex, átfogó segítséget nyújtanak – nem csupán pénzügyi, hanem pszichés, szociális és praktikus ügyekben való támogatást is –, segítve a családokat abban, hogy önállóan tudják megoldani problémáikat. (A főbb kapcsolódó feladatok: (1) Szociális és pszichés támogatás (életmód- és életvezetési tanácsadás, válsághelyzetek kezelése (pl. családi konfliktus, válás, gyász), érzelmi támogatás és tanácsadó beszélgetések), (2) Pénzügyi és adminisztratív segítség (tájékoztatás a szociális ellátásokról (pl. juttatások, támogatások), segítség a hivatalos eljárásokban és a papírmunkában, segítség a kérelmek benyújtásában), (3) Családok támogatása (szülői tanácsadás, családi konfliktusok kezelése, segítség a kapcsolattartási/látogatási kérdésekben).
Szektor	gyermekvédelem, gyermekjólét, szociális szolgáltatások
Jogi keret	• a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyermekevédelmi törvény, Gvt.) • 1990. évi LXV. törvény a helyi önkormányzatokról • A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény
Link	https://www.parlament.hu/documents/10181/1202209/Infojegyzet_2017_27_gyermekevedelmi+jelzorendszer.pdf/104dd04a-dca3-47bc-944e-bfb07067676f

II. rész: Beavatkozás és bírósági eljárások [térkép]

A. Bejelentési mechanizmusok és segélyvonalak

- Azonnali mobilizálás segélyvonalak és bejelentési mechanizmusok segítségével.

Főbb érdekelt felek	Magyarország Ügyészsége
Részt vevő szakemberek	ügyészek
Feladatkör	Az ügyészség a büntető igazságszolgáltatás törvényességének biztosításáért és a közérdek védelméért felelős független alkotmányos szerv.
Szektor	igazságszolgáltatás
Jogi keret	- Ügyészségről szóló 2011. évi CLXIII. törvény - A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény - A Legfőbb Ügyész 21/2013. sz. (X.31.) utasítása a gyermek- és fiatalkorúak által elkövetett bűncselekményekkel összefüggő ügyészi szakfeladatok ellátásáról
Link	https://ugyeszsseg.hu/en/

Főbb érdekelt felek	Rendőrség
Részt vevő szakemberek	rendőrök általában, és különösen a fiatalkorúakkal foglalkozó egységek tagjai
Kompetenciák	nyomozás, felderítés
Szektor	bűnüldözés, igazságszolgáltatás
Jogi keret	a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény
Link	https://www.police.hu

Főbb érdekelt felek	Az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala (Ombudsman)
Részt vevő szakemberek	jogi tisztviselők
Hatáskör	Az alapvető jogok biztosának feladata az alapjogok védelme és előmozdítása Magyarországon, különös figyelmet fordítva a gyermekek mint különösen kiszolgáltatott csoport jogaira. Ezen mandátum keretében az ombudsman nem önálló gyermekjogi ombudsmanként működik, hanem a gyermekek jogait beépíti általános emberi jogi tevékenységeibe. Hivatalból vizsgálatokat indíthat, és egyéni panaszokat is kezelhet.
Szektor	gyermekvédelem, gyermekjogok, igazságszolgáltatás
Jogi keret	- az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény - Magyarország Alaptörvénye
Link	https://www.ajbh.hu

Főbb érdekelt felek	Segélyvonalak
	Általános segélyhívó szám: 112 (rendőrség, mentők) 06 80 21 20 21 (Gyermekvédő Hívószám) https://szgyf.gov.hu/gyermekvedo-hivoszam/ A Kék Vonal Gyermekkrízis Alapítvány 24 órás segélyvonala: 116-111 https://kek-vonal.hu A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság internetes segélyvonala www.internethotline.hu Nők a Nőkért Együtt az Erőszak Ellen Egyesület (NANE) forródrótja 06 80 505 101 https://nane.hu/en

B. Az ügyek kivizsgálása

- Az ügy kivizsgálása és a bizonyítékok gyűjtése a szakosodott rendőri szervek által.
- Előzetes vizsgálat elrendelése és a nyomozások összehangolása.
- Pártfogó felügyelő vagy gyám kirendelése a gyermek független képviselőjére.

Főbb érdekelt felek	Rendőrség és ügyészség
Résztétel	rendőrök, ügyészek
Hatáskörök	1. A rendőrség az elsődleges nyomozó hatóság. Főbb feladatok: • Az ügy kivizsgálása • Bizonyítékok gyűjtése és biztosítása, ideértve: • tanúvallomások (beleértve a gyermekbarát meghallgatásokat is) • törvényszéki bizonyítékok • szakértői vélemények • A gyanúsítottak azonosítása és kihallgatása • Sürgős védelmi intézkedések meghozatala, ha a gyermek veszélyben van Gyermekekkel kapcsolatos ügyekben (pl. bántalmazás, elhanyagolás): • általában speciális rendőri egységek (fiatalkorúakkal vagy családvédelemmel foglalkozó egységek) vesznek részt • az eljárásoknak a gyermekek érdekeit figyelembe vevő szabályokat kell követniük (pl. a ismételt kihallgatások minimalizálása) 2. Ügyészek a. Előkészítő eljárás: Az ügyész: • előzetes vizsgálat (előzetes nyomozási szakasz) megindítását elrendelheti • eldöntheti, hogy fennáll-e elegendő gyanú a hivatalos nyomozás megindításához E szakasz célja: • tisztázni, hogy történt-e bűncselekmény • megállapítani, hogy indokolt-e a teljes körű nyomozás b. A nyomozások irányítása és koordinálása Az ügyész • felügyeli a rendőri intézkedések jogszerűségét • teheti a következőket: • utasításokat adhat a rendőrségnek • konkrét nyomozati intézkedéseket rendelhet el • kiterjesztheti, korlátozhatja vagy lezárhatja a nyomozást

Szektor	igazságszolgáltatás
Jogi keret	• A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény • 1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről • A 2011. évi CLXIII. törvény az ügyészségről • A Legfőbb Ügyész 21/2013. (X.31.) sz. utasítása a gyermek- és fiatalkorúak által elkövetett bűncselekményekkel összefüggő ügyészi szakfeladatok ellátásáról
Link	https://www.police.hu

C. Igazságügyi kihallgatás és igazságügyi orvosi vizsgálat

- Egyetlen törvényszéki kihallgatás lefolytatása gyermekbarát környezetben (gyermekpszichiáterek, szakpszichológusok).
- A tanúvallomás audiovizuális rögzítése a gyermek bírósági megjelenésének és az eljárás megismétlésének elkerülése érdekében.
- Szakorvosi vizsgálat a bántalmazás dokumentálása érdekében, a gyermek méltóságának tiszteletben tartásával.

Főbb érdekelt felek	Az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat által működtetett Terápiás és Meghallgató Központok (beleértve a Barnahus Házat)
Részt vevő szakemberek	szociális munkások, pszichológusok, gyermekvédelmi szakemberek
Feladatok	Fő céljuk, hogy a nyomozás során megvédjék a gyermekeket a további sérelemtől, miközben biztosítják a hatékony büntetőeljárás lefolytatását és a megfelelő gondoskodást. Ezek a központok a nyomozást (kihallgatást), a terápiát, az orvosi ellátást és a gyermekvédelmet egyetlen, gyermekbarát rendszerbe egyesítik. Fő feladatuk annak biztosítása, hogy a gyermekek biztonságosan részt vehessenek a büntetőeljárásban, miközben átfogó támogatást és védelmet kapnak.
Szektor	igazságszolgáltatás, gyermekvédelem
Jogi keret	• a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyermekvédelmi törvény, Gvt.) • A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény • Az Igazságügyi Minisztérium 2018. június 12-i 12/2018. sz. rendelete a büntetőeljárás során végzett egyes eljárási cselekményekről és a büntetőeljárásban részt vevő személyekről
Link	https://ogysz.hu/meghallgato-es-terapias-kozpontok Barnahus Szombathelyen https://barnahus.hu

III. rész: Rehabilitáció [térkép]

A. Mentálhigiénés szolgáltatások

- Hosszú távú terápiás támogatás a gyermek és a család számára (ahol lehetséges) a traumák kezelése érdekében.
- Pszichoszociális beavatkozások az iskolai és társadalmi integráció támogatására.

Főbb érdekelt felek	Áldozatsegítő központok
Részt vevő szakemberek	jogi szakemberek, pszichológusok
Feladatkör	Az áldozatsegítő központok gyermekközpontú, átfogó segítséget nyújtanak a bűncselekmények fiatal áldozatainak. Fő feladataik közé tartozik: azonnali védelem és biztonság biztosítása válsághelyzetekben, pszichológiai támogatás nyújtása a traumák feldolgozásához, gyermekbarát eljárások elősegítése a további sérelem elkerülése érdekében, jogi tájékoztatás és adminisztratív segítségnyújtás a gyermekek és gondviselőik számára, szükség esetén anyagi és gyakorlati segítségnyújtás, valamint a hatóságokkal és a gyermekvédelmi szolgálatokkal való együttműködés.
Szektor	áldozatsegítés, igazságszolgáltatás
Jogi keret	• A bűncselekmények áldozatainak segítéséről és az állami kárenyhítésről szóló 2005. évi CXXXV. törvény
Link	https://igazsagugyiinformaciok.kormany.hu/aldozatsegito-szolgalat https://vansegitseg.im.gov.hu

B. Szociális támogatás

- Szükség esetén: a veszélyes környezetből való kiemelés, elhelyezés a gyermekvédelmi intézményrendszerben, vagy nevelőszülői elhelyezés.

Főbb érdekelt felek	Gyermekjóléti és Családsegítő Központok
Részt vevő szakemberek	szociális munkások, gyermekvédelmi szakemberek
Kompetenciák	A gyermekjóléti szolgálatok / családsegítő központok fontos szerepet játszanak a szociális támogatásban, de hatásköreik gyakran inkább előkészítő, koordináló és támogató jellegűek, mintsem hatóságiak. A gyermekjóléti szolgálatok önállóan nem rendelhetik el a gyermek elhelyezését. Ugyanakkor: • azonosítani és értékelni tudják a kockázatokat (bántalmazás, elhanyagolás, veszély) • védelmi intézkedéseket kezdeményezhetnek • hivatalos javaslatokat tehetnek a hatóságoknak A gyermekjóléti szolgálatok szervezhetnek és koordinálhatnak ideiglenes gondozási megoldásokat, például: • ideiglenes gyermekotthonok • krízishelyzetben történő elhelyezés • segítséget nyújtanak a gyermekvédelmi rendszeren keresztül történő elhelyezés megszervezésében
Szektor	gyermekjóléti ellátás, gyermekvédelem
Jogi keret	• a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyermekvédelmi törvény, Gvt.) • A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény
Link	-

Főbb érdekelt felek	Gyámhatóságok
Részt vevő szakemberek	jogi szakemberek
Hatáskörök	A gyermek jogállását, gondozását és elhelyezését érintő intézkedések meghozatala – közigazgatási hatóságként jár el, kötelező erejű határozatokat hoz gyermekvédelmi ügyekben.
Szektor	gyermekvédelem
Jogi keret	a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyermekevédelmi törvény, Gyvt.)
Link	https://kormanyhivatalok.hu/kormanyhivatalok/bacs-kiskun/megye/gyamugyi-osztaly-feladat-es-hataskor

C. Szakosított támogatás

- Olyan esetekben, amelyek speciális támogatást igényelnek bizonyos csoportok számára, például menekültek, LMBTQ+ gyermekek stb.

Főbb érdekelt felek	Nem kormányzati szervezetek
	Menedék – Migránsokat Segítő Egyesület (menekültek) https://menedek.hu/en Háttér Társaság (LGBTQ+ közösség) https://en.hatter.hu Validity Alapítvány (fogyatékkal élő gyermekek) https://validity.ngo Polgár Alapítvány az Esélyekért (roma közösség) https://polgaralapitvany.hu Magyar Helsinki Bizottság (általános) https://helsinki.hu/en/ Társaság a Szabadságjogokért, TASZ (általános) https://tasz.hu/en/ Hintalovon Gyermekjogi Alapítvány (gyermekjogok) https://hintalovon.hu/en/ UNICEF Magyarország (gyermekjogok) https://unicef.hu/

D. Utánkövetés

- A gyermek szükségleteinek felülvizsgálata az illetékes szociális és mentálhigiénés szolgálatok által az eljárás során és azt követően.

Főbb érdekelt felek	Gyermekjóléti és Családsegítő Központok
Részt vevő szakemberek	szociális munkások, gyermekvédelmi szakemberek
Kompetenciák	A központok folyamatosan követik az eseteket, ami magában foglalja a gyermek szükségleteinek rendszeres felülvizsgálatát mind a hivatalos (közigazgatási vagy bírósági) eljárás alatt, mind azt követően. A gyermek helyzetét rendszeresen újra kell értékelni, és a szolgáltatásoknak alkalmazkodniuk kell a változó szükségletekhez és kockázatokhoz.
Τομέας	gyermekjólét, gyermekvédelem
Jogi keret	A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyermekvédelmi törvény, Gyvt.)
Link	-

Esettanulmány

Görögország

Egy 14 éves fiú nyilvánvalóan feldúlt állapotban lép be egy pékségbe. Elveszettnek és ijedtnak tűnik, és amikor a személyzet egyik tagja megkérdezi, azt állítja, hogy az apja verte, és hogy ezért elmenekült otthonról. A nő felhívja a **100-as rendőrségi segélyhívó számot**, és a **helyi rendőrkapitányságról** két rendőr érkezik a helyszínre.

A tinédzsert a helyi rendőrkapitányságra kísérik, ahol a felelős rendőr, mint **általános előzetes nyomozó tiszt**, sürgősen elvégzi az összes előzetes nyomozati teendőt a bejelentett cselekmény felderítése érdekében. Mivel a fiú az apját jelöli meg elkövetőként, a két rendőr autóval elindul az otthonukhoz, ahol megtalálják az apát, **és a tettenérés alapján letartóztatják, hogy haladéktalanul az ügyész elé állítsák.**

Eközben a tinédzsert két egyenruhás rendőr kíséri a rendőrautóhoz azzal a szándékkal, hogy a legközelebbi **családon belüli erőszakkal foglalkozó irodába** vigyék, hogy egy **speciálisan képzett nyomozó, egy gyermek- és serdülőkori pszichológus segítségével, a Büntetőeljárás Törvénykönyv 227 szerint felvehesse a vallomását**, majd elkészíthesse a vonatkozó jegyzőkönyvet.

A papírmunka befejezését várva, még mielőtt a kocsi elindulna, a tinédzser egyre idegesebben viselkedik, kiabálni kezd, érthetetlen mondatokat ordít, és megpróbál elmenekülni.

A rendőröknek sikerül megállítaniuk, felhívják a **166-os** sürgősségi segélyhívó számot, hogy küldjenek mentőt, és kapcsolatba lépnek a **fiatalkorúak ügyében eljáró ügyésszel**. Az ügyész azonnal **végzést** ad ki a **tinédzser védőrizetbe vételéről az ügyeletes gyermekorvosházban**, elrendeli a **törvényszéki orvosi vizsgálatot** és a **helyi szociális szolgálat általi sürgős kivizsgálását**. Miután a sürgősségi osztályon a gyermekorvosok megvizsgálták, pánikroham diagnózissal **felvették a gyermekosztályra, ahol két rendőr őrzi.**

A felvétel után azonnal megvizsgálja egy gyermek- és serdülőkori pszichiáter és egy pszichológus. A tinédzser láthatólag alig képes kifejezni gondolatait és érzéseit. Úgy tűnik, megijedt a rendőrségtől, a rendőrkapitányságon töltött órákat traumatikusnak írja le, és retteg attól, hogy apja miatta börtönbe kerülhet. Elmondása szerint nem tanult egy nagyon fontos osztályozó vizsgára, apja pedig alig ért hozzá. Az anya külföldön él és dolgozik, ezért az **apa tárgyalása és szabadon bocsátása** előtt nem állt rendelkezésre információ.

A tinédzser egyértelműen megfelelt a magasan funkcionáló autizmus kritériumainak, egy olyan diagnózisnak, amelyet mindkét szülő tagadott, bár erről több alkalommal is tájékoztatták őket, többek között egy tanulási nehézségekre irányuló felmérés (a régió **KEDASY**-je) során.

Az anyát felhívták, hogy jöjjön és segítsen. **A bírósági végzésben szereplő kérdéseket egy szakértői csapat vizsgálta: a gyermek- és serdülőkori pszichiáter, a pszichológus és a kórház szociális munkása.** Ott elmagyarázták az esemény hatását a fiú egyéni valóságértelmezésére.

Tanácsadást nyújtottak a szülőknek, valamint foglalkozásokat tartottak a tinédzserrel és az egész családdal. **A fiatalkorúak ügyésze, miután megvizsgálta a kórház jelentését, a negatív igazságügyi orvosi vizsgálat eredményét és a szociális szolgálat felmérésének pozitív eredményét, elrendelte, hogy a fiatalt adják át szüleinek. A családot egy, a lakóhelyükhöz közeli gyermek- és serdülőkori pszichiáterhez irányították.**

MEGJEGYZÉS: Bár a jelenlegi szakpolitikai irányvonal szerint minden esetet a Gyermekotthonokhoz kell irányítani, ez a gyakorlatban nem mindig kivitelezhető. Ennek következtében sok esetet a Görög Rendőrség családon belüli erőszakkal foglalkozó részlegeihez irányítanak, amelyek könnyen elérhetők és az ország számos régiójában rendelkezésre állnak.

Esettanulmány

Szlovénia

Esettanulmány: Az iskola bejelenti a feltételezett bántalmazást

Egy általános iskolai tanár észreveszi, hogy egy 10 éves gyermeknek gyakran vannak megmagyarázhatatlan zúzódásai, és egyre visszahúzódóbbá válik.

1. A tanár jelenti az aggodalmát az **iskola tanácsadó szolgálatának**, amely felveszi a kapcsolatot a **Szociális Munkaközponttal (CSD)**.
2. A szociális munkások elvégzik a **környezettanulmányt**, és megállapítják, hogy fennáll a családon belüli erőszak kockázata.
3. Az ügyet bejelentik a **rendőrségnek**, amely nyomozást indít.
4. Az ügyészek büntetőeljárást indítanak a gyanúsított ellen. A gyermeket a **Barnahusba (Gyermekeházba)** irányítják, ahol képzett pszichológusok folytatják a bűnügyi kihallgatást, amelyet a bíróság számára rögzítenek.
5. A **Szociális Munkaközpont** ideiglenes elhelyezést szervez és tanácsadást nyújt a gyermeknek.
6. A gyermek **speciális tanácsadási és mentálhigiénés szolgáltatások keretében pszichológiai támogatást**, az iskolarendszeren keresztül pedig oktatási támogatást kap.
7. A bírósági eljárás után a szociális szolgálatok folytatják a **hosszú távú nyomon követést és támogatást** a gyermek biztonságának és felépülésének biztosítása érdekében.

Esettanulmány

Magyarország

Helyzet

Egy **tanár** észreveszi, hogy egy 9 éves gyermeknek gyakran vannak zúzóadásai, és visszahúzódná válik. A gyermek utal rá, hogy „apa dühös lesz”.

Hogyan működik a rendszer a gyakorlatban:

1. Felismerés

A tanár fizikai bántalmazást gyanít.

2. Azonnali kockázatfelmérés

A gyermek nincs közvetlen életveszélyben → nincs szükség riasztásra.

3. Bejelentés

A tanár hivatalos bejelentést küld a Gyermekjóléti Szolgálatnak (először telefonálhat is) a gyermekvédelmi jelzőrendszerre vonatkozó jogi kötelezettség alapján (Gyvt. 17. cikk)

4. Adminisztráció

A Gyermekjóléti Szolgálat rögzíti az ügyet és megvizsgálja annak sürgősségét.

5. Kapcsolatfelvétel (3 napon belül)

A szociális munkás felveszi a kapcsolatot a családdal, és megbeszél egy találkozót.

6. Első beszélgetés

- Beszél a gyermekkel (gyermekbarát módszerrel)
- Beszél a szülőkkel
- Felméri a kockázati szintet

7. Az értékelés eredménye

- A folyamatos fizikai bántalmazás jelei megerősítést nyertek
- A gyermek veszélyeztetett, de nincs közvetlen veszélyben

8. Lehetséges intézkedések

- Megkezdődik az esetkezelés
- Lehetséges intézkedések:
 - szülői támogatás / felügyelet
 - a gyermekvédelmi hatóság bevonása
 - szükség esetén későbbi ideiglenes elhelyezés

9. Utánkövetés

- Folyamatos nyomon követés
- Együttműködés az iskolával, esetleg a rendőrséggel, ha bűncselekmény gyanúja merül fel

Lépésről lépésre MAGYARORSZÁG

[1] Visszaélés gyanúja vagy bejelentése

[2] Azonnali kockázatértékelés

___ IGEN (életveszély/komoly veszély)

[3A] Sürgősségi intézkedés

→ Rendőrség / mentő / gyermekjóléti szolgálat

→ A gyermeket azonnal biztonságba helyezték

___ NEM (nincs közvetlen veszély)

[3B] Jelentés elküldve

→ Gyermekjóléti és családsegítő szolgálat

(legfeljebb 3 munkanapon belül)

[4] Az eset nyilvántartásba vétele és dokumentálása

[5] Szolgáltatások ellenőrzése

→ sürgősség, teljesség, kompetencia

[6] Kapcsolatfelvétel a gyermekkel/családdal (≤ 3 nap)

[7] Sikeres volt a kapcsolatfelvétel?

___ IGEN

[8] Első interjú + értékelés

→ kockázatértékelés

→ visszajelzés a bejelentőnek

→ az eset nyomon követése

___ NEM

[9] További kísérletek

→ levél / családlátogatás / együttműködés

→ levél / családlátogatás / együttműködés

hatósági eljárás megindítása

[10] Eredmény

→ Ha a bántalmazás megerősítést nyer, vagy a kockázat továbbra is fennáll:

hivatalos gyermekvédelmi intézkedések

Esettanulmány

Bulgária

„Mila”, 13 éves

Mila egy 13 éves lány, aki Szófiában él édesanyjával és édesanyja élettársával. Több hónap alatt osztályfőnöke jelentős változásokat észlel a viselkedésében. Mila, aki korábban aktív és társaságkedvelő volt, visszahúzódóvá, szorongóvá válik, és gyakran hiányzik az iskolából. Állandóan fáradtnak tűnik, iskolai teljesítménye romlik, és egyre inkább kerül az osztálytársaival és tanáraival való kapcsolatot. A testnevelés óra alatt a tanár zúzdásokat vesz észre Mila karján és hátán. Amikor erről kérdezi, az láthatóan felzaklatja Milát, aki azt mondja, hogy „leesett a lépcsőn”, de nem hajlandó folytatni a beszélgetést.

1. lépés: Korai felismerés az iskolában

Mila sérülései és viselkedésének megváltozása miatt aggódva a tanár értesíti az iskola pszichológusát és az igazgatót. A Milával folytatott négyszemközeti beszélgetés után a pszichológus családon belüli erőszakot és érzelmi bántalmazást gyanít. A gyermekvédelmi törvénynek és az iskola gyermekvédelmi szereplőként fennálló kötelezettségeinek megfelelően az igazgató jelzést küld a Szociális Segélyezési Igazgatóság helyi gyermekvédelmi osztályának, és a gyermekekre leselkedő közvetlen veszély miatt értesíti a rendőrséget.

2. lépés: Bejelentés és a koordinációs mechanizmus aktiválása

A gyermekvédelmi osztály azonnal nyilvántartásba veszi a bejelentést. Az erőszak áldozatává vált gyermekekkel kapcsolatos esetekre vonatkozó koordinációs mechanizmusnak megfelelően az intézmény egy órán belül értesíti a rendőrséget és az Állami Gyermekvédelmi Ügynökséget. Mivel Mila arról számol be, hogy fél hazatérni, az ügyet sürgősnek minősítik, és gyors intézményközi beavatkozást indítanak.

3. lépés: Kezdeti szociális értékelés

Egy kijelölt szociális munkás még aznap találkozik Milával az iskolában. A beszélgetés során Mila elárulja, hogy édesanyja élettársa többször is bántalmazta, és megfenyegette, hogy ne mondja el senkinek. Mila azt is elmondja, hogy édesanyja tud az erőszakról, de többször is bagatellizálta az eseteket, és lebeszélte Milát arról, hogy beszéljen róluk. A szociális munkás úgy ítéli meg, hogy Milát további erőszak közvetlen veszélye fenyegeti, ezért hivatalos gyermekvédelmi ügyet indít.

4. lépés: Multidiszciplináris munkacsoport

24 órán belül összehívják a multidiszciplináris munkacsoportot, amelyben részt vesznek a gyermekvédelmi egység, a rendőrség, az iskola, az önkormányzat, az egészségügyi szolgálatok és az ügyészség képviselői. A csapat összehangolt cselekvési tervet dolgoz ki, amelynek középpontjában Mila azonnali biztonsága, orvosi vizsgálata, pszichológiai támogatása és jogi védelme áll. Minden érintett intézmény számára konkrét feladatokat, felelősségi köröket és határidőket határoznak meg.

5. lépés: Rendőrségi nyomozás és ügyészi eljárás

A rendőrség az ügyészség felügyelete alatt sürgős nyomozást indít. Kikérdezik az iskola személyzetét, a szomszédokat és a családtagokat, emellett orvosi és egyéb bizonyítékokat is gyűjtenek. A gyanúsítottat kihallgatják, az ügyész pedig előzetes eljárást indít gyermek elleni családon belüli erőszak vádjával. A vádak súlyossága és az erőszak megismétlődésének kockázata miatt védelmi intézkedéseket kérnek.

6. lépés: Különleges képviselő kijelölése Mila számára

Az eljárás során kiderül, hogy Mila édesanyja nem hajlandó aktívan támogatni a gyermek érdekeit, és továbbra is kapcsolatot tart fenn a feltételezett elkövetővel. Mivel ez összeférhetetlenséget teremt Mila és törvényes gyámja között, a bíróság az alkalmazandó eljárási szabályok alapján ügyvédet nevez ki Mila különleges képviselőjének („особен представител”). Az ügyvéd feladata, hogy az eljárás során függetlenül képviselje Mila jogait és érdekeit, ideértve a tárgyalásokon való részvételt és a kapcsolódó intézményekkel való kommunikációt is.

7. lépés: Orvosi vizsgálat és dokumentálás

Milát kórházi igazságügyi orvosi vizsgálatra utalják. Az orvosok többszörös zúzódásokat és sérüléseket dokumentálnak, amelyek ismételt fizikai erőszakra utalnak. A megállapításokat hivatalosan rögzítik és csatolják a nyomozati aktához. Az egészségügyi szakemberek értékelik Mila érzelmi állapotát is, és pszichológiai támogatást javasolnak.

8. lépés: Gyermekbarát meghallgatás és speciális támogatás

A másodlagos áldozattá válás elkerülése érdekében Milát egy pszichológus segítségével egy „kék szobában” hallgatják meg. A meghallgatás gyermekbarát környezetben zajlik, és audiovizuálisan rögzítik, hogy Milának ne kelljen többször is megismételnie vallomását az eljárás során. Milát továbbá egy, a Barnahus-modell ihlette „Zona ZaKmila” modell szerint működő speciális támogató szolgálathoz irányítják, ahol egy helyen koordinált pszichológiai tanácsadást, szociális támogatást és jogi segítséget kap.

9. lépés: Védelmi intézkedések és ideiglenes elhelyezés

Mivel Mila édesanyja nem tudja garantálni a biztonságát, a Gyermekvédelmi Osztály ideiglenes elhelyezést kér a családi környezetben kívül. A bíróság engedélyezi Mila elhelyezését anyai nagynénjénél, amíg a büntetőeljárás és a kockázateértékelés folyik. A szociális munkások rendszeresen tartják a kapcsolatot Milával, az iskolájával és a nevelőszülői környezettel, hogy biztosítsák a jóllétét.

10. lépés: Rehabilitáció és reintegráció

A következő hónapokban Mila rendszeresen részt vesz terápiás foglalkozásokon, amelyek célja az erőszak okozta traumák feldolgozása. Pszichológusok, tanárok és szociális munkások támogatásával fokozatosan visszanyeri önbizalmát, és visszatér a szokásos iskolai rutinjához. Édesanyja is elkezd a tanácsadást és a szülői támogatást, hogy javítsa a családi környezetet és a gyermek védelmére irányuló képességeit.

11. lépés: Utánkövetés és hosszú távú támogatás

Hat hónappal később a multidiszciplináris csapat újraértékeli Mila helyzetét. Érzelmi állapota és tanulmányi eredményei jelentősen javultak, és elmondása szerint biztonságban érzi magát új környezetében. A szociá-

lis szolgálatok folytatják a rendszeres nyomon követést, és fenntartják a koordinációt az iskolával, az egészségügyi szolgáltatókkal és Mila különleges képviselőjével, hogy biztosítsák hosszú távú védelmét, felépülését és társadalmi reintegrációját.

Meglévő Protokollok

Görögország

- 1) 7320/ GG B 2238/10.6.2019. miniszteri határozat. A gyermekáldozatok védelmét szolgáló független irodák működéséről szóló rendelet „Child’s House” – Strukturált protokoll kiskorú áldozatok tanúkénti kihallgatására
- 2) A Gyermekegészségügyi Intézet (Mentálhigiénés és Szociális Jóléti Osztály) protokolljai és irányelvei, amelyeket szükség esetén, nem hivatalosan alkalmaznak/figyelembe vesznek különböző gyermek- és serdülőkori pszichiátriai intézményekben (klinikák, közösségi központok)
 - Gyermekbántalmazás és elhanyagolás kutatására, diagnosztizálására és kezelésére vonatkozó irányelv
 - Útmutató a gyermekbántalmazás és elhanyagolás kutatására, diagnosztizálására és kezelésére vonatkozó protokollhoz
 - Gyermekbántalmazás és elhanyagolás törvényi index Görögországban
 - Szakemberek számára készült, a gyermekbántalmazási és elhanyagolási esetek kezelésére vonatkozó, lépésről lépésre bemutatott teendőket tartalmazó szórólap

Elérhető: <https://ich-mhsw.gr/?p=700> [Hozzáférés: 2024. szeptember 21.].

- 3) Az ELIZA szervezet protokolljai és irányelvei
 - Irányelvek a kiskorúakkal szembeni bántalmazási esetek kezeléséről a rendőrtisztek számára
 - Egészségügyi szakemberek számára készült protokoll a fizikai bántalmazás gyanúja alatt álló gyermekek azonosítására és kezelésére
 - Háromrészes esetkezelési útmutató egészségügyi szakemberek számára a gyermekek szexuális bántalmazásának gyanúja esetén (nyomtatható)
 - Háromrészes esetkezelési útmutató egészségügyi szakemberek számára a gyermekek szexuális bántalmazásának gyanúja esetén (digitális használatra)

Egészségügyi szakemberek számára készült tájékoztató poszter elérhető a következő címen: <https://eliza.org.gr/protokolla-odigoj/> [Hozzáférés: 2024. szeptember 21.].

Meglévő Protokollok

Szlovénia

- **Általános protokollok:** Világos utasítások arról, hogy „ki mit csinál” az egyes szakaszokban: Jelenleg Szlovéniában nincsenek protokollok vagy irányelvek.
- **Információcsere:** Minden illetékes hatóság számára hozzáférhető digitális fájlok létrehozása a gyermek ismételt kihallgatásának elkerülése érdekében.

Egyes esetekben kialakult az a nem hivatalos gyakorlat, hogy a szociális munkaközpont szakemberei jelen vannak a rendőrségi kihallgatáson, hogy elkerüljék a különböző szolgálatok általi ismételt kihallgatásokat. A Gyermekház lehetővé teszi a koordinált információgyűjtést az eljárások során felhasznált, rögzített igazságügyi kihallgatások révén, mivel a gyermek meghallgatásának audiovizuális felvételei felhasználhatók büntető- és egyéb bírósági eljárásokban, valamint válságtámogatás és pszichoszociális segítségnyújtás céljából. Ezen felül a Gyermekházban a válságtámogatással és a pszichoszociális segítségnyújtással kapcsolatban gyűjtött adatokat a gyermek vagy törvényes gondviselője hozzájárulásával meg lehet osztani az egészségügyi szolgáltatókkal vagy a támogatás folytatásának érdekében.

- **Multidiszciplináris csapatok:** Különböző területek (jogi, egészségügyi, szociális munkások) szakembereinek rendszeres találkozási az egyes esetekről az interdiszciplináris együttműködés és az ellátás folytonosságának biztosítása érdekében (Célzott pszichoszociális támogató csoportok).

A Gyermekházban a gyermekkel folytatott igazságügyi kihallgatás előtt multidiszciplináris csapatot hoznak létre. A csapat tagjai általában a következők: (nyomozó) bíró, ügyész, a gyermek áldozatot képviselő ügyvéd, a szociális munkaközpont szociális munkása, a Gyermekház pszichológusa és oktatási szakértője.

Meglévő Protokollok

Magyarország

A család- és gyermekvédelmi szolgáltatások szakmai szabályozási dokumentumai:

- <https://szocialisportal.hu/csalad-es-gyermekjoleti-szolgaltatasok-szakmai-szabalyzo-dokumentumai/>

EMMI egészségügyi szakemberi irányelv (Egészségügyi Közlöny 2020/14:

- <https://jogkodex.hu/doc/7665440>

Módszertan intézményi, fenntartói és ágazati szinten a gyermekvédelmi szakintézményekben, nevelőszülői hálózatokban és javítóintézetekben gondozásban részesülő gyermekeket és fiatal felnőtteket érintő bántalmazási esetek kivizsgálására és kezelésére:

- <https://tamogatoweb.hu/gyermekbantalmazas-elleni-modszertan/>

A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság 9/2022. (IX.28.) sz. rendelete a szociális és a gyermekvédelmi intézményekben bekövetkező rendkívüli eseményekkel és gyermekbántalmazási esetekkel kapcsolatos intézkedésekről és a jelentéstétel rendjéről:

- https://szgyf.gov.hu/wp-content/uploads/2024/05/9_2022_IX28_szabalyzat-a-szoc-es-gyv-int-bekovetkezo-rendkivuli-esemenyek-es-bantalmazasi-esetek.pdf

Meglévő Protokollok

Bulgária

Az erőszak áldozatává vált vagy erőszaknak kitett gyermekekkel kapcsolatos ügyekben való együttműködés koordinációs mechanizmusa gyors reagálású, multidiszciplináris rendszert hoz létre, amelybe bevonják a gyermekvédelmi hatóságokat, a rendőrséget, az egészségügyi szolgáltatókat, az iskolákat, az ügyészeket, a bíróságokat, az önkormányzatokat és a szociális ellátókat. Bármely intézmény, amelyhez erőszakról szóló bejelentés érkezik, köteles egy órán belül értesíteni a többi illetékes szervet. A helyi gyermekvédelmi egység kijelölt szociális munkásának 24 órán belül fel kell mérnie az esetet, és amennyiben kockázatot azonosít, össze kell hívnia egy multidiszciplináris munkacsoportot, hogy kidolgozzanak egy összehangolt cselekvési tervet, amelyben egyértelműen meg vannak határozva a felelősségi körök és a határidők. A mechanizmus hangsúlyt fektet az együttműködésre, az információmegosztásra és a gyermekek érdekeit szem előtt tartó beavatkozásra, amelynek célja a gyermek legjobb érdekeinek védelme, valamint a hosszú távú védelem és a gyógyulás biztosítása.

Az eljárás magában foglal egy speciális krízisintervenciós keretrendszert is olyan vészhelyzetekre, mint a súlyos erőszak, katasztrófák, terrortámadások vagy gyermekeket érintő balesetek. Ilyen helyzetekben rendőrökből, bírásokból, ügyészekből, orvosokból, szociális munkásokból, pedagógusokból és válságszálás-szolgáltatókból álló krízisintervenciós munkacsoportokat mozgósítanak az azonnali pszichológiai, szociális és fizikai védelem biztosítása érdekében. A mechanizmus minden intézményre konkrét kötelezettségeket ró, ideértve a sürgősségi orvosi vizsgálatokat, a rendőri védelmet, a pszichológiai támogatást és az összehangolt esetkezelést. Továbbá meghatározza az olyan kulcsfontosságú fogalmakat, mint a fizikai, pszichológiai és szexuális erőszak, az elhanyagolás, a családon belüli erőszak és a „veszélyeztetett gyermek”, ezzel közös jogi és operatív keretet biztosítva az intézményi válaszintézkedésekhez.

Forrás: <https://www.unicef.org/bulgaria/sites/unicef.org.bulgaria/files/2018-11/Procedure%20for%20collaboration%20when%20there%20is%20a%20child%20at%20risk%20-%20bg.pdf>

Az Állami Gyermekvédelmi Hatóság módszertani útmutatói:

- Irányelv a gyermekek meghallgatására és kihallgatások folytatására kijelölt különleges „kék szobák” használatáról és működéséről:
<https://sacp.government.bg/normativni-aktove-metodiki/metodika-za-polzvane-i-rabota-v-specialno-obosobeni-pomeshteniq-sini-stai-za-izslushvane-na-deca-i-provezhdane-na-razpiti-17588>
- Esetkezelési módszertani útmutató veszélyeztetett gyermekeket érintő esetekre:
<https://sacp.government.bg/normativni-aktove-metodiki/metodika-za-upravlennie-na-sluchaj-za-dete-v-risk-22746>
- A Gyermekvédelmi Osztály eljárásrendje veszélyeztetett gyermekeket érintő gyermekvédelmi ügyekben:
<https://sacp.government.bg/normativni-aktove-metodiki/metodika-za-upravlennie-na-sluchaj-za-zakrila-na-dete-v-risk-ot-otdel-zakrila-na-deteto-15331>
- Módszertani útmutató a gyerekjogok érvényesülésének ellenőrzésére.

Az Európai Unió társfinanszírozásával

Az Európai Unió támogatásával. A kifejtett nézetek és vélemények azonban kizárólag a szerző(k) véleményét tükrözik, és nem feltétlenül egyeznek meg az Európai Unió vagy az Európai Bizottság – Igazságügyi és Fogyasztóügyi Főigazgatóság (támogatást nyújtó hatóság) – álláspontjával. Sem az Európai Unió, sem az Európai Bizottság nem tehető felelőssé ezekért.